

Sygn. akt VIII U 1578/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 lipca 2017r. **nr** (...) -4/20

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 31 lipca 2017r. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do ponownego obliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 1578/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 lipca 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. M. (M.) prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i orzeczenia co do istoty sprawy oraz obciążenia organu rentowego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych wynagrodzeń. Dodał, że w oparciu o akta rentowe, akta personalne, istnieje możliwość ustalenia uzyskiwanych w brakujących okresach wynagrodzeń, w szczególności w latach 1962 - 1979, a co za tym idzie przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Decyzją z 27 grudnia 1987r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu J. M. urodzonemu (...), prawo do emerytury górniczej od(...)

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu od lipca 1989r. do czerwca 1990r. na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 4 lipca 1991r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 335,66% i został ograniczony do 250%.

W dniu 19 września 2016r. ubezpieczony złożył pierwszy wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych załączając do niego zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 2 września 2016r. sporządzone przez (...) S.A. Zakład (...) w T. z wykazanymi zarobkami z lat 1980 – 1985 i 1988 - 1990 ustalonymi na podstawie kartotek zarobkowych.

Decyzją z 28 października 2016r. organ rentowy odmówił wnioskowanego przeliczenia świadczenia, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie był wyższy niż 250%.

W dniu 29 czerwca 2017r. ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przeliczenie emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną omówioną na wstępie.

Ubezpieczony od 7 sierpnia 1962r. do 31 sierpnia 1990r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w KWK (...) na stanowiskach:

- od 7 sierpnia 1962r. do 14 października 1967r. – młodszego górnika pod ziemią,
- od 15 października 1967r. do 31 stycznia 1969r. – górnika pod ziemią,
- od 1 lutego 1969r. do 30 września 1971r. – nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 października 1971r. do 30 listopada 1978r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 grudnia 1978r. do 30 kwietnia 1983r. – sztygara oddziałowego oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 maja 1983r. do 31 sierpnia 1990r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią.

W aktach organu rentowego poza wymienionymi wcześniej zaświadczeniami o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 4 lipca 1991r. i 2 września 2016r. znajduje się również takie zaświadczenie dotyczące zarobków z okresu od września 1986r. do sierpnia 1987r.

Nie zachowała się dokumentacja zarobkowa ubezpieczonego za pozostałe lata pracy w kopalni przypadające przed 1980r.

Ubezpieczony podczas pracy na kopalni otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze, dodatkowe wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy, Barbórkę, 13 - tą, a potem również 14 – tą pensję, premię uznaniową, która uzależniona

była od wypracowania planu oddziału, na stanowiskach dozoru – dodatek funkcyjny, dodatki za pracę na drugą i trzecią zmianę w sytuacji, gdy ubezpieczony pracował w systemie trzymianowym.

W dniu (...). ubezpieczony uzyskał tytuł mistrza dyplomowanego i następnie otrzymywał dodatek mistrzowski.

Biegły sądowy z zakresu wynagrodzeń i płac W. S. na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych ubezpieczonego oraz obowiązujących przepisów płacowych wyliczył wynagrodzenia ubezpieczonego za brakujące lata zatrudnienia w KWK (...), to jest 1963 – 1979. Biegły przy wyliczeniu zarobków j.w. uwzględnił płacę zasadniczą, dodatkowe wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy, od 1 grudnia 1968r. dodatek z pracę w porze nocnej, od 1 lutego 1974r. dodatek funkcyjny, od 1975r. dodatek za pracę na drugiej zmianie, od 1 grudnia 1978r. dodatek mistrzowski i w 1979r. 14 – tą pensję, gdy wcześniej ten element wynagrodzenia, podobnie jak 13 – tka i Barbórka nie były oskładkowane.

Następnie biegły ustalił, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z uwzględnieniem zarobków przypadających po przyznaniu tego świadczenia obliczony z 20 lat kalendarzowych, to jest 1971 – 1990 wynosi 257,15%.

Wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat przedstawia poniższa tabela

Rok	Wynagrodzenie (zł)	Kwota roczna przeciętnego wynagrodzenie ogłoszona za dany rok kalendarzowy (zł)	Stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia (%)
1971	53 305	28 296	188,38
1972	57 392	30 108	190,62
1973	61 029	33 576	181,76
1974	88 172	38 220	230,70
1975	92 720	46 956	197,46
1976	90 932	51 372	177,00
1977	94 580	55 152	171,49
1978	109 696	58 644	187,05
1979	146 934	63 924	229,86

1980	272 459	72 480	375,91
1981	285 361	92 268	309,27
1982	515 841	139 572	369,59
1983	638 480	173 700	367,58
1984	699 608	202 056	346,24
1985	874 684	240 060	364,36
1986	524 632	289 140	181,45
1987	737 299	350 208	210,53
1988	2 154 429	637 080	338,17
1989	7 704 257	2 481 096	310,52
1990	26 584 774	12 355 644	215,16

Suma przyjętych wskaźników to 5.143,10% : 20 lat = 257,15%.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...), opinii biegłego sądowego W. S. k.31 – 45 akt, zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 24 stycznia 2018r. czas 00:06:20 – 00:27:56).

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, logiczne, korespondujące z treścią powołanej w sprawie dokumentacji.

Sąd podzielił opinię biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i płac W. S. gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegły w sposób czytelny i precyzyjny dokonał obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonał poszczególnych założeń. W takiej sytuacji Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo w sytuacji, gdy względem tej opinii organ rentowy generalnie nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego J. M. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia,

czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu).

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego celem ustalenia, na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnych wynagrodzeń ubezpieczonego za lata zatrudnienia przypadające przed 1980r., co do których nie zachowała się dokumentacja zarobkowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury górniczej.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i płac W. S., którą to opinię Sąd w pełni podzielił wynika, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej, to jest z lat 1971 – 1990 wynosi 257,15%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art.15 tejże ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. i art.99 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz.1804 ze zm.).

(-) SSR(del.) Anna Capik - Pater